

На стр.4

НАЧАЛНИКЪТ НА КОНСТРУКТИВЕН ОТДЕЛ ИНЖ. ВАЛЯ НАЗЪРОВА ЗА НОВИТЕ РАЗРАБОТКИ, ЕКИПА, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ

ФАКТОР

НАШИЯТ ВЕСТНИК

Година IX, брой 8 (150), 24 септември 2021 г. Разпространява се бесплатно!

Доверие, завоювано
с професионализъм

НОВ ЦЕХ РАЗШИРИЯВА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА ЗАГОТОВЪЧНИЯ

ПЪРВАТА КОПКА НАПРАВЕНА, СКОРО И СТАРТ НА СТРОЕЖА

С пробен изкоп за изследване на почвената структура, началото на новия обект практически бе сложено

ФАКТОР
Ново производствено хале ще разшири, с още едно машинно звено, структурата на III-ти Заготовъчен цех. Разположението му, на площ от 840 кв. м. ще бъде в сърния край на Втора площадка. Първата копка на строежа, не символично, а реално – за геодезическо изследване на почвата, бе направена в началото на септември. До края на годината, ако не се появят непредвидени проблеми, строителството трябва да бъде финализирано и халето оборудвано.

В бъдещата структурна единица на Заготовъчен цех ще бъдат разположени машини за развалцоваване и отрязване на мантели, плот за изработката им, линия за електросъпротивително за-

варяване на ризи, мармираща машина, машини за изрязване и бертване на дъна, машина за заваряване на листова ламарина.

Предвидено е място и за новата, модерна техника, която предстои да бъде доставена – преса за избиване на торосферични дъна и съоръжение за бертването им.

Производствения процес ще осигуряват италиански мостови кранове.

Още подробности за възможностите на новото хале и условията за работа в него дава инж. Иван Ангелов, отговарящ за реализацията на бъдещата производствена единица:

Халето ще се гради с пенополиуретанови стенни и покривни панели, върху стоманобетонна конструкция.

Входните врати ще бъдат с ролетни щори. Осветеността ще е съчетание на дневна и луминесцентна светлина, според изискванията и нормите. Ще се отоплява с газови инфрачеврени излъчватели, както и другите цехове. Условията за труд, битови и санитарно-хигиенни нужди ще бъдат много добри.

Първата копка – шурф /пробен изкоп/ за геодезическо изследване на почвените структури вече е направен. Междувременно се подготвят документацията, разрешителните и съгласувателни процедури, след приключване на които ще бъде направена действителната първа копка и даден стартът на строителството, коментира инж. Ангелов. □

ДОБРИ ОТЗИВИ ОТ ИЗРАЕЛ ЗА ИЗРАБОТЕНИ СЪОРЪЖЕНИЯ

ФАКТОР

Добри отзиви са получени от Израел за изработените и доставени от ПИМ съоръжения, информира търговският директор инж. Желязко Андонов.

През лялото компанията, както е известно, изпълнява поръчки от няколко израелски клиента, включително най-големият производител на вино в страната – „Баркан уайнъри“. Повечето от предприятията за пръв път се довериха на ПИМ.

Съоръженията на всички, предимно ферментатори, бяха изработени и доставени в срок, а качеството, видимо е допаднало на възложителите, защото получихме от представителя ни Йотам Шарон, добрите им отзиви, някои, споделени и в социалните мрежи, допълни инж. Андонов. □

80 СЕМЕЙСТВА ПОЧИВАХА ПРЕЗ ЛЯТОТО В ДВЕТЕ БАЗИ НА ПИМ

ФАКТОР

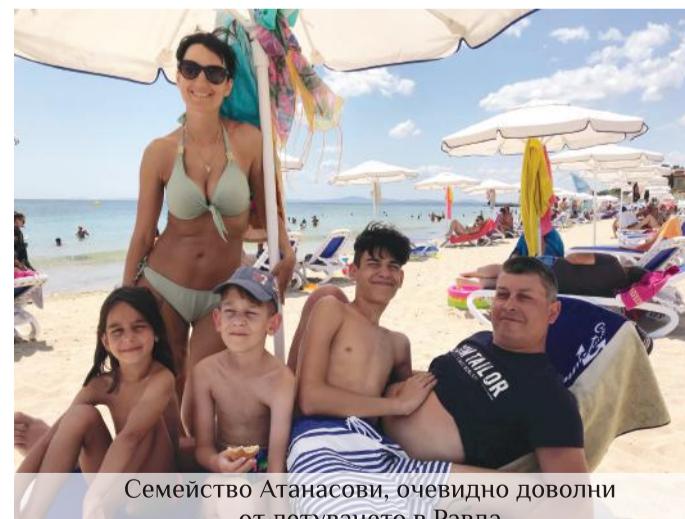
80 семейства на хора от екипа на компанията са почивали през лялото – на море и планина в настите бази, информира отговорният за дейността инж. Иван Ангелов.

Предимството, както може да се очаква, е на морския курорт. В затворения комплекс „Олимпия бийч“ на брега в Равда, където ПИМ осигури за хората си 3 апартамента и 4 студия, за целия сезон. В тях са почивали 74 семейства от трите предприятия на компанията – в Хасково, Маджарово и Стара Загора.

Постарахме се да удовлетворим всички желания за време и място на настаняване, така че, недоволни едва ли има. От друга страна и аз съм доволен, че с малко изключение в последната смяна, помещението ни бяха заети през целия сезон. Радвам се също и че колегите

оценяват това, което компанията прави за хората си. В луксозния комплекс с басейн и много екстри, служителите на ПИМ и семействата им плащат за нощувка символична сума, а останалото дотира фирмата, коментира още инж. Ангелов.

Значително по-малък е интересът към планинския отпуск в хотела на село Лесидрен, показва статистиката. Тук нощувките също са на минимални цени, а се осигурява и

Семейство Атанасови, очевидно доволни от летуването в Равда

вечера в рестората, но от възможността са се възползвали едва 6 семейства. Броят почивали, обаче, ще расте, тъй като базата в Лесидрен може да се използва целогодишно. □

ЧЕТИРИГЪЛНИ СЪДОВЕ ЗА САШ

Нова поръчка отвъд Океана включвала четиригълни съоръжения, с електрозаварени ризи. Броят е 8, обемът – 2,5 куб. м., изработени във Втори цех. Пак там за щатска винарна направиха и серия 11-кубикови съдове, а в Девети финализираха поръчката с 2 бр. ферментатори с потапящо дъно.

Изделията са поредни, поръчани от винари в Съединените американски щати, чрез представители ни от „Джонсън Естейт“, които за предишните споделиха, че клиентите са доволни от качеството и предвидиха по-голям интерес към изделията на ПИМ. □

Опитният заварчик
Алейтин Хашимов в действие

ПЕТА ПОРЪЧКА ОТ ТУРСКА КОМПАНИЯ

Светослав ЦЕКОВ

Пета поръчка за последните 2 години прави голямо турско винарско предприятие, редовен клиент на компанията ни. Наистина, в нея желаните изделия не са много – само 3 ферментатора по 18 куб. м., но със специален режим на работа и както винаги, с

високи изисквания за качество. Конструктивната разработка е на инж. Николай Ангелов, изпълнението – от бригадата на Илия Стефанов в IX цех.

През лятото, за същото предприятие в Турция ПИМ изработи 30 ферментатора, а от качеството клиентът, очевидно, е останал доволен, □

Бригадирът Илия Стефанов и заварчика Билил Мехмед работят по един от трите ферментатора

ПЪРВИ СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА БИРА ИЗРАБОТВАТ В ПИМ – СТАРА ЗАГОРА

ФАКТОР

Първи съоръжения за производство на бира изработват колегите от ПИМ – Стара Загора. Но ги изработват със старание и отговорност. В цеха се изпълняват две поръчки – едната по фирмлен план, изделията от която са предназначени за досегашен клиент на фирмата, другата – част от линия за оборудване на ново предприятие в Косово.

Първата е установка с капацитет 330 л. и включва варилка, т. нар. whirlpool /съоръжение за отделяне на бирената утайка от бирената мъст, след варенето и преди преливането във ферментатора, като се използва центробежната сила/ и филтрацио-

нен апарат.

Втората – част от линия с капацитет на варилната инсталация 3000 л. разпределена между предприятието в Стара Загора и хасковските Девети и Четвърти цех, обясни инж. Тихомир Спасов, началник на цеха.

Докато в Хасково правят ферментаторите и хладилната централа, тук са разпределени 3 000-литровата варилка и уйрпула. Изработва ги бригадата на Тодор Съчмалиев, докато на колегите им от бригадата на Живко Динев са поверени съоръженията от поръчката по фирмлен план. И двете са разработки на конструкторите от ПИМ, основно – инж. Пламен

Петров и инж. Тодор Тодев.

Поръчките, които изпълнявате са много отговорни и никак не са лесни, още повече, изработваме такива изделия за първи път. Вътрешните повърхности трябва да бъдат много гладко шлайфани и подлежат на строг контрол това малко притеснява хората, но пък ги кара да се стараят повече. Вярвам, ще постигнем необходимото качество, коментира инж. Спасов и показва снимка от измерване на грапавина на вътрешен заваръчен шев, с показания на уреда само 0,313. □

Младият заварчик Николай Колев от бригадата на Тодор Съчмалиев работи по варилката с обем 3000 л. (снимката вляво). В същата група е и Стойчо Божилов (вдясно).

МОНТИРАТ СЕ СЪОРЪЖЕНИЯТА ОТ ГОЛЯМАТА СЕРИЯ ЗА РУМЪНИЯ

Симеон СИМОВ

Група колеги заминаха в средата на месеца за монтаж на съоръженията от най-дългата серия, изработвана през сезона. На етапи, в хасковското предприятие, за един от модерните румънски винпроми, дългогодишен партньор на „Валдо Инвест“ и ПИМ, бяха направени и транспортирани 42 съда, всеки с обем 73 куб. м. Последните 2, дни преди заминаването приключи бригадата на Милен Ефтимов. Изделията, разработени от конструктора инж. Никола Лазаров, бяха кооперирани между I цех, където се изработваха дъната и IX-и, в който по тях работиха няколко бригади, а на площадката, отвън, групата на Ефтимов глобява и оборудва завършените съдове.

Дойде време и за монтаж. Той вече е в ход и обектът, ако не се появят непредвидени обстоятелства, ще бъде приключен в срок. Съоръженията ще бъдат подредени в батерии и оборудвани с обслужващи платформи. Бригадир е Захари Захариев, а с него са Георги Коджаиванов, Алеко Младенов и Георги Савков.

По-късно, Красимир Карабанов и Стоян Петев го пълнят с изолационна пяна

Петко Колев и Расим Махмудов са започнали последното изделие от серията

ЗА ГЪРЦИЯ И УНГАРИЯ ОТ ПЪРВИ ЦЕХ

Поръчки за Гърция и Унгария изпълняваха колеги от Първи цех, през месеца.

И не само за клиенти от тези две страни, разбира се, но всичко не може да бъде отбелязано в един брой. Затова има и следващи. ☺

За винарна в южната съседка е предназначен ротовина-матикът на снимката по който работят Славчо Цинцов и Алишан Алейтин. □

Той междувременно бе завършен и вече е доставен на клиента.

За Унгария, чийто пазар вече стана от постоянните за компанията ни в цеха се изработват серия съдове с обем 5 куб.м., а снимката показва момент от процеса, в който Веселин Йорданов и Братан Милков стикват „шапката“ към корпуса на едно от съоръженията. □

МАШИНА ЗА ЛАЗЕРНО ЗАВАРЯВАНЕ ДОПЪЛНИ ОБОРУДВАНЕ В СТАРОЗАГОРСКОТО ПРЕДПРИЯТИЕ

Инж. Спасов, с Андон Донев, единият от двамата обучаващи се за работа с машината заварчици

Ясен ДИМОВ

Машина за лазерно заваряване допълни, от скоро, техническото оборудване в старозагорското предприятие на ПИМ. За работа с нея се обучават Николай Колев и Андон Донев, който преди години бе заварчик в Първи цех на ПИМ – Хасково.

Машината ще се използва за заваряване на декоративни елементи, където е необходимо, по изработваните съоръжения. Употребата ѝ ще доведе до избягване на деформации при финото заваряване, оттам – по-добър визуален изглед и по-добро качество на изделията, синтезира началник-цехът инж. Тихомир Спасов. □

БРАВО НОВ ПОДЕМ НА ВИНАРСТВОТО У НАС

ФАКТОР

Нов подем на винарството в България забелязва напоследък търговският директор на ПИМ инж. Желязко Андонов. Основание му дават многообразните поръчки от родни производители, финансираны,

Божин Тенчев от Отдела за контрол на качеството току-що е изпитал ферментатор 2 в 1 за избата на „Лонг Ойл“

предимно, по европейски програми. Няколко такива проекта за оборудване ПИМ вече реализира, а резултатите са забележителни, сподели инж. Андонов, сочейки като пример работещия вече модерен комплекс в Мездра, изцяло съпъръжен от компанията ни и друг - в Трявна, чийто вина с марка „Чукара“ се налагат на пазара. Колегите в Трявба имат намерение още да разширят обхвата на предприятието, с дестилерия за ракия и мандра за производство на собствена екологично чиста продукция, добави търговският директор на ПИМ.

Сред по-новите поръчки от български винарни, той отбеляза приключните вече за изба „Оряховица“, „Зара Уайн“, „Пуров и син“ в село Асеневци, „Фамили

партнърс“ – Петрич и някои от скоро или в момента изпълняваните, като тези на шатото „7 поколения“ в русенското село Мечка, „Проект БГ“, „Сийуайн спирит“, „Лонг Ойл“, „24/42 естейт“, „Станков и син“, винарна „Стоянов“, „Логодаж“, „Ковекс 2“ и др.

Радваме се на оживленето в сектора и се надяваме то да е трайно. А ПИМ и занапред ще бъде в помощ на българските винари, осигурявайки им качествено, модерно оборудване коментира инж. Андонов. □

Съоръжения от ПИМ в една от залите на изба „Оряховица“

КАКВО ЩЕ СЕ РЕМОНТИРА СЛЕД ПОКРИВА НА АДМИНИСТРАЦИЯТА?

ФАКТОР

Изцяло се обновява, както всички виждат, покривът на административната сграда в ПИМ – Хасково. Ремонтът, започнал през август, в края на септември е много напреднал. Подменят се изцяло старателите керемиди, също и дървената конструкция. Полага се хидроизолационно покритие. Но с това реновацията на сградата не приключва. Продължението е цялостно боядисване на фасадата и модернизиране на пространството около входа. То ще се открои и ще стане по-краси-

Момент от ремонта на покрива, в началото на месец

во, след облицовка със съвременни материали, придаваща релеф.

По-добри условия ще се създадат и в битовите помещения на монтажните цехове, информираха от ръководството.

Обновени ще бъдат съблекалните и стаите за почивка във всички цехове, с изключение на Девети, където още със строителството, в битовите помещения бяха създадени необходимите добри условия. □

Така ще изглежда административната сграда след реновацията

КАК СЕ РАБОТИ И НЕ СЕ РАБОТИ С ЕРП СИСТЕМАТА РАЦИОНАЛНО И ЕФЕКТИВНО В СТАРА ЗАГОРА, НЕ СЪВСЕМ В ХАСКОВО

Христо Цветков

За въвеждане на системата ЕРП /Enterprise Resource Planning/ компанията ни положи много усилия и вложи немалко средства. Идеята бе тя да помогне в управлението на ресурсите, да доведе до проследимост в изпълнението на всяка една поръчка и, в крайна сметка, да оптимизира работата. Три години по-късно, обаче, системата, все още, не изпълнява в пълна степен предназначението си. Защо, коментира отговорният за въвеждането и инж. Иван Ангелов.

Въведохме системата, разработчикът Константин Дюлов инсталира всички договорени елементи. Обучи хора, написа доклад за работата си, който бе приет от управителя. С две думи ЕРП системата бе пусната в действие, но, за да работи ефективно, всеки един, ангажиран с нея, трябва да го прави. Погледът към екрана, обаче показва друго.

• В Първи цех са назначени етапи от организатора на производството. Началникът на цеха трябва да ги разпредели по бригади, но разпределение

не се вижда. Стоят на непланираните етапи.

• Във Втори цех има нещо, сложено като планиране по бригади, но пък е остаряло. Изделията са произведени и доставени, а стоят като неприключени. Стоят и непланирани етапи, което говори, че не се работи добре със системата.

• В III цех нещата стоят по същия начин. Всичко, минаващо през Заготовката се назначава автоматично, но началник-чехът трябва своевременно да приключи изпълнените поръчки.

• В IV и V цех се вижда, че човекът отговарящ за Системата изпълнява ангажиментите си.

• В IX цех нещата са като в I-ви и II-ри.

• В Маджарово изобщо няма развитие.

• В пълна степен ЕРП системата работи в Стара Загора. Там възможностите се използват 100%. Показва го и снимката.

• В Администрацията всеки, който има ангажимент, го върши.

ЕРП системата е направена да помага на всички, обобщава инж. Ангелов. - Така е проектирана, че не натоварва хората, макар част от тях да я възприемат като допълнителен ангажимент. Но, започнат ли да работят с нея, ще се убедят, че не е така. Напротив, съкращава от

времето, което може да се упълни с други ангажименти. Достатъчни са само 5 - 10 минути в началото или края на работния ден, за да се приключи всичко. Въведена в системата, информацията осигурява пълна проследимост и показва всички етапи на производство. Позволява да се следят цени от мениджърите при изготвяне на оферти, да се отчита времето за изготвяне на дадена документация от конструкторите и т. н. Позволява изготвяне и разпечатване на месечните отчети за извършената работа, които някои колеги сега пишат на ръка. А бланки там има и се генерират автоматично. За това говоря, че ЕРП спестява време, кое то може да се използва по-пълноценно. Жалко е, че не я използваме в нужната степен. □

Инж. Валя Назърова, началник на Конструктивен отдел, е сред първите конструктори в ПИМ. В компанията е от създаването и. Преди това е била конструктор в държавния Машиностроителен завод „Млада Гвардия“ – Хасково с направление „Тютюневи машини“. Родена е в град Ловеч. Там, в математическата гимназия, завършила и средното си образование със специалност „Програмист на електронно изчислителни машини“. От висшето специалността ѝ е „Технология на машиностроенето и металорежещите машини“, придобита във ВТУ „Ангел Кънчев“ – град Русе.

КАЧЕСТВЕНАТА ИЗРАБОТКА ИЗИСКВА КАЧЕСТВЕНА ТЕХНИЧЕСКА ДОКУМЕНТАЦИЯ

НАЧАЛНИКЪТ НА КОНСТРУКТИВЕН ОТДЕЛ ИНЖ. ВАЛЯ НАЗЪРОВА ЗА НОВИТЕ РАЗРАБОТКИ, ЕКИПА, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ

Интервю на Христо Цветков

- Инж. Назърова, първата година, след юбилейната 30-та на ПИМ, преминава под знака на Промяната. Промяна, която засяга основните аспекти в компанията. Един от тях, на който управителят нееднократно акцентира, е обновлението на продуктовата гама, навлизането в нови пазарни сектори. Кои разработки на Конструктивен отдел считате за успешни в тази насока?

- Конструктивен отдел е връзката между мениджърския отдел – схеми, дадени на клиента и реализацията на изделията в производството.

В по голямата си част запитванията към колегите се дават и в Конструктивен отдел. Така следим какво се търси на пазара. Като едно от новите изделия във фирмата мога да представя разработката на линия за бира.

✓ С помощта на управителя на фирмата се разработи линия за производство на бира в три модула – 300 л., 500 л. и 1000 л.

Беше разработена и линия за бира за клиент в Косово. Предстои монтирането и пускането в експлоатация.

✓ Във фирмата се засили производството на съдове под налягане.

✓ В последните две години има интерес към наши изделия за вино от страна на Франция и Унгария. За там се изисква високо качество на изработка, затова е необходимо и качество в конструктив-

ната документация – преработка на всички по стари конструктивни документации.

- В чисто конструктивен план, конкурентни ли са нашите разработки? Все пак, в промишлености, като химическата и пивоварната, примерно, ПИМ навлиза от скоро, а трябва да конкурира утвърдени производители.

- Смятам че са конкурентни. Предните години, преди пандемията от Ковид-19, екипът на Конструктивен отдел имаше възможност да пътува на изложението в Бордо – Франция, Милано – Италия, Букурещ – Румъния. Там можехме да видим изделия на конкурентни фирми и се постараахме и нашите да изглеждат не по-зле. Разбира се това е свързано и с колегите от производствените цехове.

- Кои от по-новите разработки бихте определили като проекти с голям потенциал?

- Изделия от консервната промишленост. Колегите от Стара Загора разработиха линия за преработка на череши. Имахме запитване и за преработка на гъби. Надявам се да навлезем и в този бранш.

- А за конструкторите какво ще кажете? Справят ли се с новите предизвикателства?

- С много от колегите работим от доста време. Разбира ме се добре. Всеки един колега отговаря за определени задачи.

Усъвършенстваме старите разработки, правим и нови. Стараем се да не забавяме

Екипът в ПИМ - Хасково

разработките и да пуснем по-ръчките навреме, за да се спазват сроковете за изработка.

Освен това, правим и схеми на изделията, които придвижват офертата от мениджърския отдел. Понякога това отнема повече време.

- В Конструктивен отдел повечето колеги са от години, утвърдили са се като опитни професионалисти, но има и по-млади инженери. Чувствате ли ги пълноценни в динамичната работа?

- В отдела, когато постъпи нов човек, трябва да научи чертожната програма с която работим – SOLID EDGE, трябва да се запознае с изискванията и процедурите по Системата за управление на качеството /СУК/ и след това му се поставят задачи.

Преди две години дойде един млад специалист – инженер Николай Ангелов. Мое-то мнение е че се справя отлично със поставените задачи. Работил на друга чертожна програма, много бързо научи нашата и с летящ старт навлезе в задачите. Разчитам на него и му поставям задачи като на всички колеги.

- Обемът работа расте, амбициите са ПИМ да върви напред, с нови изделия, в нови сфери на промишлеността. Но за това са нуж-

ни и нови хора. Търсите ли попълнения за отдела?

- От юли в отдела имаме нов колега, завършил топлотехника в УХТ – Пловдив – инженер Станислав Димитров. В помощ е на колегите които разработват топлообменниците, хладилните централи и тръбопроводите. Сега е в период на обучение, но смятам, че бързо ще се адаптира и ще се справи с поставените задачите.

- За финал няколко думи от конструкторите към колегите в производството. Може би синхронът понякога има нужда от оптимизация...

- През последната година и половина целия свят работи под знака на пандемията на коронавируса COVID-19. Това също се отрази на работата на конструктивния отдел във фирмата.

Работехме с намален състав – половината от отдела бяха в отпуска другата половина – на работа, след това преминахме на смени, но пък с намалено работно време, работехме и в събота, за да компенсираме намалението на работното време.

Трудно ни беше но се справихме с всички задачи.

Не забавихме нито една по-ръчка. Може би в бързината да сме допуснали незначителни грешки, за което моля да бъдем извинени.

Сега работим всички заедно, разделени на 3 групи и на разстояние един от друг. Четвърта е групата конструктори в ПИМ – Стара Загора. Справяме се със задачите.

Желанието ми като ръководител на конструктивния отдел е:

✓ Да има повече връзка между конструктивен отдел и мениджъри, началник снабдяване, колегите от склада, колегите от отдел ОКК, колегите който товарят изделията

✓ Да има повече връзка между нас и всички началник цехове, бригадири, хората, които изработват начертаното на хартия, за да се превърне в изделие, което ще се хареса на клиента. □

Инж. Назърова с младите колеги инж. Николай Ангелов и инж. Станислав Димитров

Конструкторската група в ПИМ - Стара Загора

ДОБРЕ ДОШЛИ ПОЗНАВАТЕЛЕН ТУР В НАЙ-ИЗВЕСТНИТЕ СВЕТОВНИ МУЗЕИ

Свикнахме, по време на извънредното положение, а и след него да посещаваме музеи и галерии онлайн. Е, усещането не е същото, но се пестят време и пари. Така че, срещите с произведения на изкуството, културата, с исторически паметници по цял свят, могат да продължат. Възползвайте се от възможността, чрез сайта sofiapress.com, да посетите виртуално едни от най-известните световни музеи. Достатъчно е да отворите главната страница и да напишете в търсачката 35 музея. Публикацията се появява, а с нея и възможността за познавателния тур.

Изборът за САЩ е:

- Метрополитън музей (Ню Йорк), един от най-големите в света. Предлага онлайн разглеждане на повече от 200 000 експоната, включително картини на Ван Гог, Джаксън Поллок, Пабло Пикассо.
- Музей на Соломон Гугенхайм (Ню Йорк). Най-старият и един от най-посещаваните музеи на съвременното изкуство. В онлайн колекцията има 1700 творби на повече от 625 художници.
- Национална художествена галерия (Вашингтон). Една от най-добрите световни колекции на американски и европейски майстори.
- Чикагски художествен институт. Не само висше учебно заведение, но и музей на изкуствата, известен с богата си колекция от импресионистично и американско изкуство.
- Колекцията Frick (Ню Йорк) е частна колекция от стара западноевропейска живопис, която включва произведения на Брейгел Старши, Тициан, Ел Греко, Рембранд, Веласкес.
- Национален музей на женското изкуство (Вашингтон). Единственият музей на изкуствата в света, където са изложени произведения, създадени само от жени.
- Бял дом (WA). Онлайн турнето предлага запознаване с интериора на официалната резиденция на президента на Съединените щати.
- Национален музей на Военно-въздушните сили на САЩ (Dayton) – един от най-старите и най-големите музеи в света на космическите изследвания.

Във Франция най-известен е парижкият „Лувър“:

- И ето чудесна възможност за разходка онлайн през някои от галерийите му.
- Версайският дворец е паметник на френската архитектура и първият грандиозен проект в Европа, създад луксозната индустрия.
 - Параклисът Сен Шапел (Париж) е един от най-известните и популярни паметници на готическата архитектура.

Британският музей в Лондон е стартово предложение за Великобритания.

- Тук са съхранени около 8 милиона предмета, най-интересните от които могат да бъдат разгледани.
- Галерия Tate, също в Лондон, е музей на изкуствата с най-го-

Джон Еверет Милет. Офелия. 1852. От колекцията на Британската галерия Тейт

Джейкъб Йорданс. Празник на Клеопатра. 1653. От колекцията на Ермитажа

В Италия туристи от цял свят привличат:

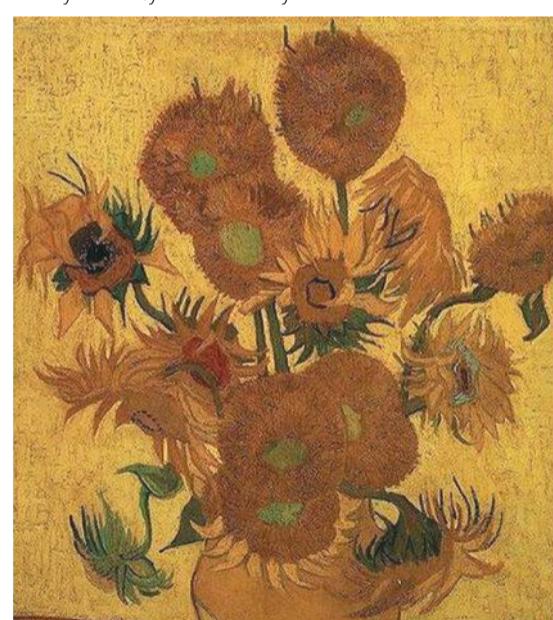
- Галерия Uffizi (Флоренция) – с картината на Ботичели „Раждането на Венера“ и не само, в увличаща виртуална разходка.
- Сикстинската капела (Ватикана) - паметник със стенописи от Микеланджело, Ботичели, Перуджино. В онлайн пространството те могат да бъдат разгледани подробно, без да се бълскате с други туристи.
- Капитолийските музеи (Рим) е най-старият обществен музей в света, с великолепна колекция от скулптури, включително символа на Рим, „Капитолийският вълк“.

Австрия също привлича с прочути музеи и художествени галерии:

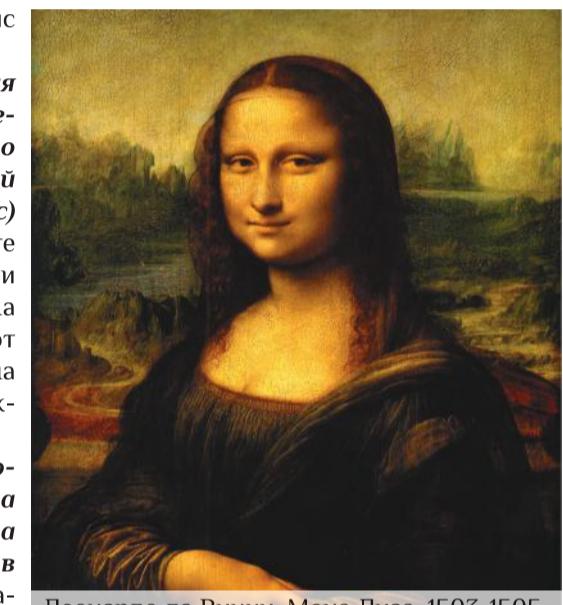
- Музеят на историята на изкуствата в столицата Виена – сграда в стила на италианския Ренесанс съхраняваща картини на Рафаел, Брейгел, Караваджо, Рубенс и други блестящи художници.
- Галерия „Белведере“ (Виена) – Художествен музей в двореца „Белведере“ с колекция от картини от различни епохи.

За Нидерландия възможностите са:

- Музеят на Ван Гог в Амстердам – цялостна картина на работата на един от най-маргиналните и популярни до днес гении на живописта, както и на произведения на неговите съвременници.
- Кралската художествена галерия Mauritshuis (Хага) е художествена галерия с богата колекция от „златен век“ на холандското изкуство: творби на Ян Вермеер, Рембранд ван

Винсент Ван Гог. Ваза с петнадесет слънчогледа. 1889 г. От колекцията на музея на Винсент Ван Гог в Амстердам

Леонардо да Винчи. Мона Лиза. 1503-1505. От колекцията на Лувъра – Франция

Рийн, Франс Халс и други.

В Испания можете да посетите виртуално Театърът-музей „Дали“ (Фигерес) и да се запознаете с най-голямата и най-разнообразна колекция от произведения на известния художник сюрреалист.

В Германия изборът е на Стара национална галерия в Берлин, предлагаща запознаване с изкуството на XIX век, от колекцията на Фондацията за пруско културно наследство.

Интерес предизвиква артистичната дестинация във Финландия – „Атенеум“ – основен музей на изкуствата в столицата Хелсинки, с най-голямата колекция от картини, скулптури, графики и рисунки в страната.

Какво би било най-интересно в Гърция за виртуалните туристи? Естествено музеят на Акропола в Атина. В него се съхраняват над 3000 известни артефакта от най-значителното светилище на древния град.

Разходката продължава на още един континент – Австралия, с посещение на Художествената галерия на Нов Южен Уелс в Сидни. Тя е най-голяма в града и страната.

В съседната Нова Зеландия Националният музей на страната в столицата Уелингтън илюстрира особеностите на природата, живота, традициите, културата на Нова Зеландия и Тихоокеанските острови - от древните артефакти до съвременното изкуство.

Световният виртуален арт-тур продължава към Япония и Художествения музей Kobe Yukari в град Кобе, където са експонирани творби на японски художници, живели и работили през втората половина на 19 век.

А изкуството на Южна Корея е представено чрез

националния музей в Сеул – най-големият исторически, художествен и културен център на страната.

Островна Индонезия е представена с Храм „Прамбанан“ на Ява – комплекс от средновековни индуистки храмове от началото на X век, обект на световното наследство на ЮНЕСКО.

А към какво sofiapress.com насочва в Русия?

• На първо място към Ермитажа в Санкт Петербург. Google Arts & Culture позволява разходка из залите на музея, а проектът „Във фокус“ предоставя възможност не само да разгледате подробно произведенията от колекцията на Ермитажа, но и да погледнете зад затворените врати на музеините хранилища и реставрационните лаборатории.

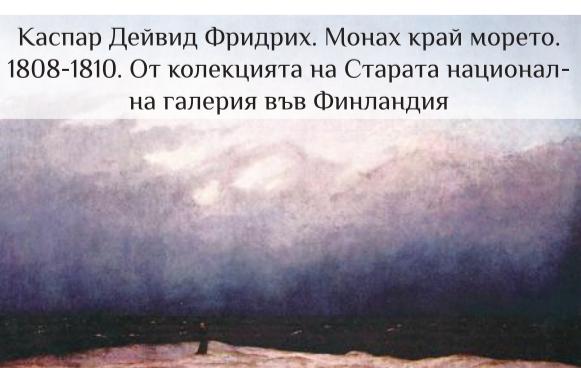
• Държавна Третяковска галерия в Москва, с виртуална разходка позволява на любителя на изкуството да се наслади на изключителните творби на руски художници, без да се реди на опашка на входа.

• Музеят на Михаил Булгаков в Москва е последното, 35-о предложение в познавателния световен арт-тур. С него влизате в кабинета на писателя, запознавате се с архивни снимки и виждате „отвътре“ романа „Майсторът и Маргарита“.

Ценно, нали? И полезно, и приятно. Хубава разходка! ☺

Музей на Соломон Гугенхайм

Каспар Дейвид Фридрих. Монах край морето. 1808-1810. От колекцията на Старата национална галерия във Финландия

ВЕЛОСИПЕД ПРЕВРЪЩА СОЛЕНАТА ВОДА В ПИТЕЙНА МОБИЛНАТА ИНСТАЛАЦИЯ Е ДОСТАТЪЧНА, ЗА ДА ЗАДОВОЛИ ЕЖЕДНЕВНИТЕ НУЖДИ НА ЕДНО СЕМЕЙСТВО

ИНТЕРФАКТОР
от *spisanie8.bg*

Учени от Виенския технически университет са създали алтернатива на промишленото пречистване на водата. Мобилната система за обезсоливане на водата е евтин и щадящ околната среда и природните ресурси начин за пречистване и получаване на питейна вода от морска.

Над 2 милиарда души днес нямат достъп до чиста питейна вода. Всяка година над 361 000 деца на възраст под пет години умират от стомашно-чревни разстройства, дължащи се на лоши санитарни условия и опасна за здравето вода. Заплахата от недостиг на вода в световен мащаб нараства, макар че в райони с малко сладководни ресурси солената вода вече се пречиства в про-

милени предприятия. Но този процес е изключително скъп и бедните народи, които обикновено живеят на териториите с воден проблем, не могат си позволят въвеждането на тази технология.

Около 71 % от площта на нашата планета се падат на солената вода.

За да е по-ефективно пречистването на солената и солено-сладката вода, професорите от Виенския технически университет Маргит Гфьолер и Михаел Харасек са разработили мобилна инсталация за обезсоливане на водата, която работи изцяло без електричество. За

този процес учени използват принципа на обратната осмоза, което означава, че налягането на естествената осмоза се обръща и солта се отстранява от солената вода. В комбинация с бутална помпа,

която се задвижва с педал на велосипед и използвайки енергията от налягането, морската вода може да бъде пречиствена.

Една от тези мобилни обезсоливящи инсталации е достатъчна, за да задоволи ежедневните нужди на едно семейство от вода.

Разходите за поддръжка на инсталацията са много ниски и не натоварват финансово потребителите. □

КАНАДЦИ НАМЕРИХА НАЧИН ЗА СВЕТКАВИЧНО ИЗТРЕЗНЯВАНЕ

ИНТЕРФАКТОР
от *expert.bg*

Канадски учени са разработили прост и бърз метод за премахване на алкохола от тялото, който не изиска скъпо оборудване. Резултатите от изследването им са публикувани в *Scientific Reports*, предаде БГНЕС, цитиратки РИА Новости.

Етанолът, присъстващ във всички алкохолни напитки, когато достигне определено ниво на концентрация в кръвта, започва да действа като отрова, нарушавайки функцията на кръвообращението, увреждайки мозъка и други вътрешни органи. Според Световната здравна организация около 3 млн. души умират годишно в резултат на тежка алкохолна интоксикация.

До 90% от алкохола се извежда извън човешкото тяло от черния дроб с постоянна скорост, която не може да се увеличи. Диализата, интравенозните течности и снабдяването с кислород могат леко да ускорят изчистването на кръвта от алкохола.

Изследователи от Университетската здравна мрежа (UHN) в Торонто са открили начин чрез интензифициране на работата на белите дробове да се премахва алкохола от организма. Учените са установи-

ли, че при хипервентилация - дълбоко и бързо дишане - алкохолът се отделя три пъти по-бързо, отколкото през черния дроб и колкото по-сilen е дъхът, толкова повече алкохол се отделя от тялото.

Тази техника е била известна на лекарите и преди, но е била използвана в ограничена степен, тъй като при такова натоварване на дробовете човек губи много въглероден диоксид, заедно с който се отделя и алкохолът, но бързото и рязко намаляване на този газ в кръвта причинява замаяност и припадъци.

„Не можете просто да хипервентилирате тялото, защото след няколко минути ще се замаяте и ще припаднете“, казва ръководителят на изследването д-р Джоузеф Фишър, анестезиолог и старши научен сътрудник в Изследователския институт на UHN в Торонто.

Авторите са разработили компактно устройство с размер на портфейл, което поддържа нивата на въглероден диоксид в кръвта на пациента по време на хипервентилация. Оборудването е много просто - състои се от малък резервоар със сгъстен въглероден диоксид, свързващи тръби и маска.

“Това е много просто устройство, което може лесно да бъде произведено навсякъде по света. Не изиска електроника, компютри или специални филтри. Удивително е как не сме стигнали до това откритие преди няколко десетилетия“, казва д-р Фишър.

Това проучване е първото практическо доказателство, че процентът на елиминиране на базовия алкохол може да бъде значително увеличен с използването на хипервентилация. Авторите смятат, че разработената от тях концепция не само ще създаде нови методи за лечение на тежка алкохолна интоксикация, но и ще помогне на тези, които просто искат много бързо да изтрезнеят. □

ДОЖИВЯХМЕ ЛИ?

РОБОТИ ЗА РАБОТА ЗАПОЧВА ДА ПРАВИ TESLA ПРОТОТИП НА ХУМАНОИДА МОЖЕ ДА СЕ ПОЯВИ ОЩЕ ДОГОДИНА

ИНТЕРФАКТОР

Американската компания Tesla ще се заеме с направата на нов вид машина: хуманоиден робот. Неговият прототип навсярно ще се появи догодина, стана ясно от изявление на Илон Мъск.

Задачата на робота ще е да „се занимава с работа, която е скучна, повтаряща се или опасна“, съобщи CNN. Емблематичният бизнесмен не каза дали машината ще се продава и ако да, за колко пари. Стана ясно обаче, че роботът ще има екран, позициониран така, че човешкото му лице да показва „полезна информация“.

Илон Мъск очаква роботът да има „дълбоко“ въздействие върху икономиката. Според него, физическата работа ще е въпрос на избор в бъдеще. Това ще е време, когато всичката работа ще може да се върши от роботи, затова ще е необходим универсален базов доход. „Но не точно сега, защото този робот [все още] не работи“, добави Мъск.

Хуманоидните роботи отдавна разпалват въображението на творци и инженери. В действителност обаче създаването на робот, подобен на човек, който може да изпълнява човешки задачи именно като човек, се оказа изключително трудно.

Изкуственият интелект се развива шеметно, но все пак е далеч зад общите способности, дори на проходящо дете. Приложенията на роботиката са ограничени до базови задачи като пренасяне на стоки

във фабрика или автономно почистване на дома.

Новината за робота на Tesla предизвика бурни реакции. Иновациите на Мъск в Tesla и SpaceX са безспорен факт. Той обаче е известен и със склонността си да пропуска крайни срокове и да раздава „свръх-обещания“.

Мъск описва робота като продължение на работата на Tesla по изграждане на самоуправляеми превозни средства. Роботът ще използва същия компютърен чип и ще се „оглежда“ с помощта на осем камери, които не се различават от тези на превозните средства на Tesla.

Според първоначалното описание, роботът ще е висок около 150 см, ще тежи 56 килограма, ще може да носи 20 килограма товар и да се движи с около 7,5-8 км/ч. □

ПОКРИВАТ С ОДЕАЛО ГИГАНТСКИ ЛЕДНИК В ШВЕЙЦАРИЯ

ИНТЕРФАКТОР
от *dir.bg*

Гигантският ледник в планината Титлис в Швейцария се свидетелства през последните десетилетия заради глобалното затопляне. Ето защо е взето екстравагантното решение той да бъде покрит.

Хора от местен ски курорт се опитват да забавят топенето, поставяйки огромно "одеяло" върху него. Уточнява се, че общата покрита площ се равнява на малко над един милион квадратни фута или около 14 футболни игрища. Целта е да се изолират ледените и снежни отлагания на уязвимия глетчер чрез отразяване на голя-

ма част от енергията на Слънцето обратно в атмосферата, с помощта на белия материал.

Ситуацията е още един пример за това какво се случва с природата на фона на климатичните изменения, причинени от човека. Според швейцарското правителство, 90% от останалите 1500 ледника в планината Титлис ще изчезнат до 2100 г., ако не се намалят емисиите на парникови газове.

Ефектите от глобалното затопляне се усещат по целия свят. В момента силни бури връхлитат голяма част от Северна Америка, а опустошителни горски пожари все по-често горят в различни точки на планетата. □

НАЙ-ДОБРО БЪЛГАРСКО ВИНО И 4 ЗЛАТНИ МЕДАЛА ЗА KATARZYNA ESTATE НА ПРЕСТИЖЕН КОНКУРС

MUNDUS vini®
THE GRAND INTERNATIONAL WINE AWARD

Summer Tasting 2021

ФАКТОР

Четири златни медала и приз за най-добро българско вино спечели Katarzyna Estate на един от трите най-престижни световни конкурса за вино - Mundus Vini Summer Tasting 2021, информира специализираният сайт divino.bg. Шатото край свиленградското село Мезек, както е известно, е един от големите, постоянни партньори на ПИМ, от самото си създаване. За обогрудването му, през годините, са произведени и монтираны множество съоръжения за всички етапи от производствения цикъл.

За шести път Katarzyna Estate получава признанието за най-добро българско вино от професионалното жури на престижното световно състезание. Със

златни отличия са удостоени Katarzyna Reserve 2017, Encore Syrah 2019, Contemplations Merlot & Malbec 2019, The Estate Merlot 2019, а сребърен медал завоюва - The Estate Chardonnay 2019.

Това е резултат на постоянното в качеството на вината, които избата предлага на българския и световните пазари вече 15 години. Katarzyna Estate участва само в най-големите и сериозни винени конкурси. Вината на избата са символ на качество и отлично маркетиране, с което допринасят за развитието на имиджа на България като винопроизводител на световно ниво. До този момент избата е отличена с над 400 винени трофея, синтезира успехите специализираното издание. □

WINDOWS 11 ТРЪГВА БЕЗПЛАТНО В НАЧАЛОТО НА ОКТОМВРИ

ИНТЕРФАКТОР
от vesti.bg

10.

Минималните изисквания за Windows 11 ще са 64-битов процесор с 1GHz и поне две ядра, 4GB RAM и 64GB памет. Остава и изискването на TPM 1.2 чип. Ще има възможност Windows 11 да се инсталира и на компютри, които не отговарят на минималните спецификации, но тогава може да нямат достъп до актуализации. Междувременно поддръжката на Windows 10 ще продължи до 14-ти октомври 2025 г.

Windows 11 няма да предлага всички очаквани функции още от самото начало. Възможността да работи с Android приложения например ще е факт едва през 2022 г. През следващите месеци услугата ще се предлага като тест. □

НАПРАВИ СИ САМ

ВСЕКИ ДЕН МОЖЕ ДА УДЪЛЖАВАТЕ ЖИВОТА СИ С ПО 48 МИНУТИ АМЕРИКАНСКИ УЧЕНИ РАЗКРИХА КОИ ХРАНИ ПОМАГАТ ЗА ТОВА

ФАКТОР
от monitor.bg

Консумацията на определени хrани може да съкрати или да удължи живота, според изследване на американски специалисти от университета на Мичиган, публикувано в сп. "Нейчър фууд". Хапването на хотдог, например, отнема 36 минути от

живота, докато една порция ядки прибавя 26 минути.

Общо изследователите са оценили 5800 продукта. Според тях замяната на 10 процента от дневните калории от говеждо и преработено месо с комбинация от плодове, зеленчуци, ядки, бобови растения и морски дарове намалява въглеродния

отпечатък от храненето с една трета.

Ако се храни по този начин, човек може да удължава живота си с 48 минути дневно. Този вид промяна в храненето може да има положителен ефект не само върху хората, но и върху околната среда, убедени са изследователите. □

ОШЕ НЕШО ЗА МЕДА ЕСТЕСТВЕНАТА ЗАХАР В НЕГО ПРЕМАХВА МАСТНАТА ПЛАКА НА АРТЕРИИТЕ

ФАКТОР
от spisanie8.bg

Според проучване на изследователи от Медицинското училище във Вашингтон, естествената захар в меда може да активира протеин, който кара имунните клетки да "чистят" мастната плака от артериите. Захарта, известна като трехалоза, може да намали размера на плацата с до 30 процента, потенциално намалявайки риска от инфаркт. Изследването е публикувано в Nature Communications.

При често ядене на много мазни храни, мазнините могат да се натрупат в лигавицата на артериите, които доставят богата на кислород кръв от сърцето до останалата част от тялото. Това натрупване на мазнини се нарича плаца. Натрупването на плаца е характерна за атеросклерозата - състояние, при което артериите се втвърдят или намаляват еластичността си, което води до рисък от високо кръвно налягане, исхемичен инсулт и инфаркт.

Учените предизвикили атеросклероза при мишки. Инжектирали някои от гризачите с трехалоза или друг вид захар. На други давали трехалоза и през устата. Мишките, инжектирани с тре-

халоза, са имали 30% намаление на плаците. Изследователите смятат, че трехалозата може да намали плацата чрез активиране на протеин, наречен транскрипционен фактор EB (TFEB). На свой ред това кара имунните клетки, наречени макрофаги, да премахват плацата вътре в лигавицата на артериите.

Хората в риск от сърдечни заболявания и други състояния, свързани със здравето на сърцето, поради натрупване на плаци, трябва да включат мед в ежедневието си, съветват учените. □

НОВО ГОРИВО, ОТ ВИНО, ЗА СЪСТЕЗАТЕЛНИТЕ АВТОМОБИЛИ

ИНТЕРФАКТОР

Колко ли замърсяват околната среда ревиращите състезателни автомобили? Немалко, вероятно, като се имат предвид мощността на двигателите и състезанията по цял свят. Е, оказва се не точно така, но скоро дори целият техен дял в замърсяването на въздуха може да остане в историята.

Още идната 2022 година френската петролна компания TotalEnergies възнамерява да зарежда състезателните автомобили с напълно възновявани горива на винена основа.

Новото гориво на TotalEnergies ще се произвежда от етанол и отпадъци от френската винарска индустрия, съобщава Bloomberg. А прогнозите са, че започнат ли състезателните коли да използват виненото гориво, емисиите на въглероден диоксид от тях ще намалеят, като цяло, най-малко с 65%.

Ефектът може да бъде тестван още през лятото в „24-те часа на Лъ Ман“, смята Пиер Филон, президент на Automobile Club de l'Ouest. Надпревара-та ще се проведе през юни във Франция и ще бъде отлична възможност за реал-

но изпитание на биогоривата от вино.

Но тенденцията за включване на алкохола към стремежа за екочистота има и други измерения. Шотландската компания Glenfiddich, например, започна производство на гориво от...усики. От течните отпадъци при производството на това питие към станциите за зареждане постъпва биогаз с ултра-ниско съдържание на въглерод, който се транспортира с камионите за продукти.

В Glenfiddich вярват, че производството на гориво с почти нулеви отпадъци ще помогне за намаляване на емисиите на CO2 от автомобилите с около 95%, в сравнение с дизеловите и други превозни средства, които работят с конвенционални горива.

А, колкото до емисиите от самите състезания, те се оказват много по-малки отколкото транспортирането на автомобилите до местата на провеждането им. Така например, през 2018 г. „Формула 1“ е генерирала 250 хиляди тона въглеродни емисии, като само 0,7% от тях са били от самите болиди. □

ИСТОРИЯТА НА НАЙ-СТАРАТА ЦЪРКВА В ХАСКОВСКА ОБЛАСТ

ФАКТОР

Историята разказва, че в началото на XVII век чумна епидемия унищожава масово населението на село Суванли в Източните Родопи. Малцината оцелели жители вярвали, че ако прекосят близката Бяла река, водата ще пресече заразата и останалите живи ще бъдат спасени. Затова напуснали селото и се преместили от другия край на реката, където създали ново село - днешното Долно Луково.

След като се установили на избраното място, жителите на Долно Луково решили да построят и църква. Въпреки,

че, по онова време, в Османската империя строителството на православни храмове било забранено, освен ако за това няма специално разрешение, през 1806 г. местните хора започват изграждането на

храма. Легендата разказва, че те издигат християнската си светиня за седем нощи. На турските власти казвали, че строят обор, в който преминаващите да могат да оставят добитъка си за през нощта. Това е и причината външният вид на църквата да наподобява селскостопанска постройка – без врати и прозорци. Местните хора трескаво бързали да завършат храма, за да спазят султанския указ, който гласял, че духовен храм с изграден покрив не се разрушава.

Те спазват и друго султанско правило – църквата да бъде по-ниска от човек, яхнал кон. Затова храметът „Св. св.

Константин и Елена“ е вкопан. Но, макар отвън да бил скромен, за да не привлече внимание, вътре майстори изрисували уникални стенописи, запазени и до днес. Върху глинената мазилка, с изцяло

естествени материали, иконографите са вплели символи на местния поминък – слънчоглед, грозде, орехи, кръвоспиращата билка овчарска торбичка. Изобразили сцените на страшния съд по начин, представящ техните разбирания и духа на времето – чорбаджията – грешник, който държи торбата с жълтиците, прелюбодеецът с воденичен камък на шията и лъжецът, обесен за езика на маслинено дърво. Интересно е, че вътрешността е разделена на две – мъжко и женско отделение, което рядко се среща във възрожденските църкви, а всеки от родовете е имал определено

място, като неговият стол се различавал от другите.

Църквата „Св. св. Константин и Елена“ е една от малкото, имащи аязмо в самия олтар, а точно пред него е вградена паметна каменна плоча с имената на всички ктитори, дарили средства за изграждането на храма. Плочата се осветява от кристален полилей, дарен от монах от Света гора. Хората смятат храма за чудодееен – достатъчно е да застанеш под полилея, да запалиш две свещи, докосвайки кристалите му, след което да положиш едната свещ пред иконата на Исус Христос, а другата пред Богородица и желанието ти да се събуди.

В МУЗЕЯ НА СМОЛЯН СЕ ПАЗИ ПУШКАТА НА КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА – ЗАЩИТИНИКЪТ НА РОДОПИТЕ И ТРАКИЯ

WINCHESTER RIFLE, МОДЕЛ 1866 Г., Е СРЕД НАЙ-МОДЕРНИТЕ ЗА ВРЕМЕТО СИ ОРЪЖИЯ

Светослав ЦЕКОВ

В Историческия музей „Стою Шишков“ в Смолян се съхранява пушката на легендарния защитник на Родопите и Балканите – Капитан Петко войвода. Интересна е историята на това страховито за времето си оръжие – „Уинчестър“, модел 1866 година. Winchester rifle на Капитан Петко е от серията многозарядни неавтоматични пушки на Winchester Repeating Arms Company, с характерен механизъм за презареждане с лостова скоба. Базирани на пушката Хенри от 1860 г., „Уинчестър“ са сред най-ранните многозарядни оръжия. Но как то попада в ръцете на Капитан Петко.

И до днес се спори по двете най-разпространени хипотези за произхода на оръжието. Първата е, че пушката е подарък на войводата от италианския революционер и негов учител в борбата за свобода Джузепе Гарибалди. Втората – дарение, в знак на благодарност, от руския император Александър II към сърцатия закрилник на Родопите и Тракия.

Независимо от кого е подарък, пушката вярно служила на войводата и в умелите му ръце, куршумите ѝ всявали ужас сред врага. С неустрашимостта си Петко се прочува още на остров Крит, където, във въстанието от 1866 г., команда от притечлите се на помощ гарибалдейци. Едва 22-годишният, тогава, войвода воюва за свободата на острова и присъединяването му към Гърция сърцато и излиза победител в 21 сражения, от които 5 особено кръвопролитни, по собствените му спомени, запи-

сани от биографа Стою Шишков.

Не по-малко сърцатото е участие на Петко Киряков и в потушаването на Сенклеровия бунт през 1878 година и успехите му срещу башибозушките орди, командвани от англичанина.

Сенклер, известен сред турците като Хидаш бей, е син на англичанин и полска благородничка, когото съдбата прави вървъл противник на русите. А омразата към тях пренася и върху българите, приемащи освободителите си като братя. Консул на Англия е в Бургас и Варна, преди Освобождението. Включва се доброволно като офицер в армията на Сюлейман паша по време на войната, а след поражението край Пловдив и отстъплението към Цариград, се прехвърля в Кърджалийския край, за да организира противоруски и противобългарски бунт сред мюсюлманите. Обявява се за главнокомандващ на бунтовната войска и започва със своите отряди овладяването на оправнените от руските войски части Източни Родопи.

С него и шайките му мери сили Капитан Петко войвода, натоварен с военно стратегическата мисия да се противопостави на сенклеристите и да запази християнското население от погроми. Войводата и четниците му надделяват в първите битки в Индере, Дедеагачко и Голям Дервент, а Петко лично търси самозвания паша, но без успех. Той вече е заминал към Смолян, за подготовката на решително настъпление към Пловдив, докато при едно сражение с руски войски в околностите на село Хвойна башибозукът търпи пълно поражение и се разбягва из родопските гори. Предводителят им обаче успява да се измъкне и пренася бунта в Ивайловградско. Но и Петко с дружината си е тук. Има възможност да докаже и качествата на пушката си. Случката е в село Плевен, с голяма веро-

ятност за трагичен завършек, но с щастлива развръзка.

На 15 май 1878 г. в руското командване в Одрин се явява делегация от Плевен с молба за помощ срещу подготвян от башибозука погром. Селото обаче е извън демаркационната линия и войска не може да се прати. Със задачата да изведе на безопасно място населението се нагърбва Петко, комуто предоставят четирима казаци. За всеки случай той взема и две от своите момчета, а на четата поръчва да чака в готовност за бой. Но, докато селските първенци решават едва на другия ден да съберат хората в църквата, за да обсъдят изтеглянето, башибозукът приближава Плевен и почти го загражда. Капитанът нареджа на четириимата казаци да препуснат към най-близкия руски военен пост с известие за ситуацията и искане за помощ, а

селото. В настъпилия мрак Капитан Петко повежда хората към руската зона. По пътя се натъкват на двестате момчета от дружината, бързящи на помощ. Известил ги е единственият оцелял казак, лутал се пеш, тъй като конят му бил прострелян при галопа от селото. Другарите му и тримата падат убити.

Какво е станало после, може да се предположи. Гневният войвода повежда дружината по следите на насилиниците и призори ги стаща между селата Муселим и Демирлер. Разгромът е пълен. Когато сълнцето изгрява на земята лежат около 200 башибозушки трупа и няколко български четници. След този удар сенклеристите повече не се явяват в района, а метежът отново се пренася към Кърджалийско, за да изчезне напълно към края на лятото, заедно с Хидаш бей.

А какво става с пушката ли? След края на бунта Капитан Петко я предава на устовския свещеник Атанас Келпетков (1856–1926 г.), който бил негов секретар през тази размирна година. За да опази пушката, свещеникът я опакова и засидва в скривалище в дебелата каменна зидария на дома си в Устово, останало в пределите на Османската империя, след Берлинския договор. Когато след години, във връзка с нов градеж, се наложило да се развали покривът на свещеническия дом, майстор от Райково, който също се казвал Петко, открил пушката в зидарията. Възрастният вече свещеник-комита му я дал с думите „За спомен от Петко на Петко...“ Впоследствие потомците на майстора-дюлгерин пазят свещеното оръжие. През 1923 г. то е в ръцете на уста Петко Христов. Майсторът бди над пушката в дома си почти 3 десетилетия, след което през 1952 г. я предава на Историческия музей „Стою Шишков“ в Смолян, където се пази до днес. □

MyHunt пуснаха мобилно приложение за ловци

ФАКТОР
от monitor.bg

В навечерието на новия ловен сезон ловците в България бяха зарадвани с чудесна новина. Те могат да ползват специално създадено за тях мобилно приложение. Нарича се MyHunt и е създадено от ловци с цел да подпомогне на колеги от цял свят в стопанисването на дивеча. Приложението вече е налично и на български език. Това е факт благодарение на споразумението за сътрудничество между НЛРС – „Съюз на ловците и риболовците в България“ и компанията-собственик на апликацията „Hunter&Co“, подписано по-рано през годината, съобщиха от НЛРС – „Съюз на ловците и риболовците в България“.

MyHunt е налично, както за устройства работещи с оперативна система Андроид, така и за устройства с оперативна система iOS. В световен мащаб то е инсталирано от над 500 000 потребители. Работи на принципа на споделена информация, а именно когато някой въведе данни в конкретна затворена група, всички участници получват известие за това. Чрез приложението ловците могат да следят движението на дивеча в определен район, лесно да се ориентират къде са чакалата, солнците, камерите и другите важни обекти в техния ловностопански район. Използването на апликацията ще намали и инцидентите по време на ловни излети, защото всички участници в лова ще са своевременно информирани за случващото се в района.

Платената версия дава достъп до множество полезни възможности:

- Задаване на задачи и списъци със задачи за съответния ловен район;
- Отбелязвање на обекти, които не

са заложени в програмата – хижи, солища, камери и т.н.

- Индивидуално избиране на икони за различните обекти;
- Филтриране на ловния район по дата, видове съоръжения; пътища/пътеки, действия на членове в групата;
- Хибридна карта с контурни линии, пътища и пътеки с нанесени имена на населените места;
- Дистанционни пръстени за измерване на разстоянието за стрелба;

Добрият ловец и без приложение си е добър

- Поддръжка на голяма база данни от снимки на ловния район;
- Експорт на данните в различни формати.

Приложението не е задължително за използване, но ще даде възможност на ловната общност в България да събира повече информация за различните видове дивеч и да предоставя достоверни факти и данни, с които да защити хобито си при нужда, смятат в НЛРС. □

КЛУБ ПО КАНАДСКА БОРБА СЕ СЪЗДАВА В СТАРА ЗАГОРА

СПОРТФАКТОР

Учредяване на клуб по канадска борба с името Вегое armwrestling ще се състои в Стара Загора. Това обяви Георги Чолаков, многократен шампион от републикански и балкански турнири, по време на Третия международен турнир по канадска борба, на който градът насъкоро бе домакин на.

Турнирът премина при голям интерес, с участието на около 100 състезатели. Най-добре от старозагорци се представиха Галин Гъков, Мирослав Арнаудов и Тихомир Йорданов. Световни шампиони като Йордан Цонев, Божидар Симеонов, Пламен Димитров и Детелин Йончев също се включиха в турнира. Специален гост бе многократният световен и европейски шампион и легенда на спорта-Цветан Гашевски.

Целта на турнира е да популяризира атрактивния спорт сред младите хора. Организатор бе Георги Чолаков, с подкрепата на Община Стара Загора. Състезанието се проведе в общинската спортна зала „Иван Вазов“. □

ТЕХНОЛОГИИ ДОНЕСЛИ ЗЛАТНИЯ МЕДАЛ НА НАЙ-БЪРЗАТА БЕГАЧКА

Пистата на олимпийския стадион в Токио - най-скоростната досега, очакват се още рекорди на нея

ИНТЕРФАКТОР
technews.bg

Ямайската спринтьорка и нейното бягане на Олимпиадата смяха света. Но дали това, което е под краката на спринтьорите, има значение за факта, че Илейн Томпсън-Хера счупи 33-годишен олимпийски рекорд на 100 метра за жени?

Фирми от най-различни категории се надпреварват да прибавят важност на своите технологии, свързани с бягането на Илейн Томпсън-Хера. Начело е компанията, създала настилката на пистата на Олимпийския стадион, отбелязва TechXplore. Тухлено-червената писта е направена от Mondo – компания, която съществува от 1948 г. и е доставчик на 12 олимпийски игри.

Конкретната повърхност, според компанията, включва „триизмерни каучукови гранули, специално проектирани с избрана полимерна система, които са интегрирани в горния слой на настилката и добавени към полуулканизираното съединение. Процесът на вулканизация гарантира молекулярната връзка между гранулите и околната материя, създавайки компактен слой“.

Накратко казано, Mondo се опитва да каже: пистата е бърза. „Усещам, че стъпвам по облаци“, коментира американският спринтьор на 100 метра Рони Бейкър относно повърхността. „Наистина е много гладко. Това е красива писта. Една от най-хубавите, на които съм бягал“.

Е колко пък да е бърза? „О, бърза е“,

казва и американският бегач на 800 метра Клейтън Мърфи. „Може да паднат още рекорди там“.

Пистата е изградена за четири месеца, от август до ноември 2019 г. Не е видяла много действия, откакто е поставена. Сега обаче се разбра, че спортистите я харесват.

„Просто го чувстваш, човече, просто го чувстваш“, сподели южноафриканският спринтьор Акани Симбине. „Знаеш как се усещат бързите писти. И за нас тази писта дава усещането, че е наистина бърза“.

„Някои писти поглъщат движението и силата ви“, казва американската бегачка на 400 метра и световна рекордьорка Сидни Маклафлин. „Тази поста я регенерира и ви я връща. Определено можете да го почувствате!“

Обувките също са арена на надпревара между производителите. Технологичният напредък в изработката на шпайковете, с които спринтьорите бягат, е от значение.

Моделът Vaporfly на Nike разтърси света на бягането на разстояние преди няколко години, като технологията с въглерод беше призната за това, че помага на бегачите да хвърчат и да намаляват времето си с цели минути. Този вид технология е вградена и в шпайковете на спринтьорите. □

НАД 120 ДЕЦА В СЪСТЕЗАНИЯ НА ЛЕКОАТЛЕТИЧЕСКИЙ ТУРНИР „ХАСКОВО“

Светослав ЦЕКОВ

Над 120 деца от 4 до 14 години участваха в Лекоатлетически турнир „Хасково“, проведен на градския стадион. Спортната надпревара организира община Хасково и Спортен клуб „Атлетик“.

Малките атлети от домакините СК „Атлетик“, „Локомотив“ - Пловдив, „Лендерева“ - Казанлък, „Хеброс“ - Харманли, Стара Загора, Плевен и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - Хасково демонстрираха истински спортен дух и майсторство. Победителите наградят кметът на община Станислав Дечев. Бъдещите шампиони се

състезаваха в дисциплините: бягане на 60 м. и 200 м., дълъг скок, скок от място, щафетно бягане. □

ЗЛАТНО МОМИЧЕ ОБРАВА ОВАЦИИ ИЗВЪН ЗАЛАТА

Вълна от овации щите и зарадва мъжка предизвика едно от та част с появлата си в „Златните момичета“ от предишния ансамбъл на България по художествена гимнастика - Цветелина Найденова. Бурното одобрение обаче не бе в залата, а на купон и след него – в социалната мрежа Инстаграм. На рождения ден на друга грация - Ренета Камберова, в изискано столично заведение, красавицата сюрпризира присъства-

Може да ги видите на instagram.com/cuckata/

ИНДИАНА ДЖОУНС СЕ ВИХРИ В НОВА ВИДЕОИГРА

АРТФАКТОР
от monitor.bg

Обичаният от поколения киномани археолог Индиана Джоунс ще направи паметно завръщане и в сферата на видеоигрите. След като стана ясно, че от „Дисни“ кроят пети филм от поредицата, изиграният от Харисън Форд персонаж ще застане в основата и на напълно оригинална история, изработена специално за феновете на джойстика.

Зад заглавието ще стои ребрандираната компания Lucasfilm Games, като тя ще работи съвместно с Bethesda Studios and Machine Games по новите приключения на

Индиана Джоунс.

Към момента проектът е в ранен етап от своето развитие. От компаниите подчертават, че става въпрос за история, която ще бъде самостоятелна от филмовата поредица. „Ще мине време преди да имаме какво повече да споделим“, признаха от Bethesda Studios.

Но пуснаха, все пак, първия тийзър на предстоящата игра.

Досега измисленията от Джордж Лукас и Стивън Спилбърг археолог е вдъхновил над 25 видеоигри. Последната такава бе разработена за Фейсбук и се появи на бял свят през 2011 г. □

АББА ИЗЛИЗАТ НА СЦЕНАТА КАТО ХОЛОГРАМИ ОТ МЛАДИТЕ ГОДИНИ

ИНТЕРФАКТОР

Поп легендите АБВА изненадаха и зарадваха почитателите си, като преди седмица анонсираха нов албум, след 40 години пауза - "Voyage" вече надхвърли 80 000 предварителни поръчки във Великобритания само за три дни.

Да ги запомнят в разцвета на силите - това иска квартетът

Ще излезе на пазара на 5 ноември. Първите два нови сингъла от албума "I Still Have Faith In You" и "Don't Shut Me Down" вече са в топ 10 в музикалните класации във Великобритания.

Бени, Ани-Фрид, Агнета и Бьорн обещават и концерти за феновете си додатка, но без тях самите. Те не искат публиката да ги види и запомни като възрастни, 70-годишни хора и и затова да предприeli революционни мерки. Експерти създадоха техни аватари, наричани шеговито "Абатари", с образите им като млади и така те ще пеят и танцува пред публиката в Олимпийския парк в Лондон,

кръстен на групата - "АБВА арена" през май 2022 г.

Дигиталните версии на групата ще излязат на сцената с 10-има музиканти.

За да създадат своите цифрови варианти, групата се доверила на специалисти, сътворили същата технология за улавяне на движение, използвана в големите холивудски филми като "Междузвездни войни" и "Властелинът на пръстените"

-Industrial Light&Magic на Джордж Лукас. Работните костюми много им допаднали и четириимата решиха да използват такава своя снимка с тази визия за пресата.

Всеки от квартета е бил сниман от 160 камери в продължение на 5 седмици, за да се създадат цифровите им копия. Шведските музиканти работят по хореографията с Уейн Макгрегър, от Лондонския кралски балет.

Да ги запомнят в разцвета на силите - това иска квартетът Снимка:Getty Images

Почитатели гледаха в Стокхолм, на голям еcran интервюто, което Бени и Бьорн дадоха за лондонски медии по случай новия албум

Почитатели гледаха в Стокхолм, на голям еcran интервюто, което Бени и Бьорн дадоха за лондонски медии по случай новия албум Снимка:БТА

Това е единственият начин да се завърнат заедно, и под светлината на прожекторите, казват техни близки. □

ДА БИ МИРНО СЕДЯЛО, НЕ БИ КНИГА ВИДЯЛО ОСЪДИХА ЕКСТРЕМИСТ ДА ЧЕТЕ КЛАСИКА И ДА РАЗКАЗВА ПРОЧЕТЕНОТО

АРТФАКТОР

Млад ултрасен екстремист от графство Линкълншър, свалял от интернет инструкции за изготвяне на взривни устройства, е осъден да чете английска класическа литература, съобщава Би Би Си.

Съдията Тимъти Спенсър казал на 21-годишния Бен Джон, че може да остане на свобода, стига да изостави ръководствата за изготвяне на бомби, ксенофобските материали и расовите теории и започне да чете книги и писки на Джейн Остин, Уилям Шекспир, Томас Харди, Чарлс Дикенс.

Бившият студент ще трябва да се връща в съда на всеки четири месеца, за да бъде проверяван от съдията какво е прочел. Разочаровани правозащитници са поискали по-сувора присъда.

Британската полиция определя Джон като „привърженик на идеята за превъзходството на бялата раса и неонацистката идеология“. Почти 70 000 документа с екстремистко, расистко, антисемитско, хомофобско и ксенофобско съдържание, са били намерени на твърдите дискове на компютъра му — сред тях и „Готварската книга на анархиста“, публикувано в началото на 70-те години ръководство за производството на експлозиви и наркотици от общодостъпни материали.

На 11 август тази година Джон е признат в съдебно дело

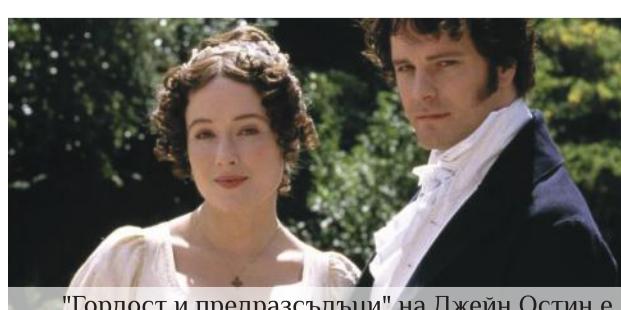
за виновен за събиране на информация, която би му била полезна за подготовката на терористични действия. Съгласно британските закони за борба с тероризма, събирането на такава информация се наказва с до 15 години затвор.

Но съдия Спенсър заключил, че престъплението му вероятно е "акт на тийнейджърско безумие" и изолиран инцидент, а действията му едва ли са причинили някаква вреда.

„Чели ли сте Дикенс? А Джейн Остин?“, попитал магистратът Джон по време на изслушването. "Започнете с „Гордост и предразсъдъци“ и „Приказка за два града“ на Дикенс. Прочетете още „Дванадесета нощ“ на Шекспир. И Томас Харди. Помислете и за Антъни Тролъп. На 4 януари ще ми кажете какво сте прочели и аз ще взема решение“, добавил Спенсър.

Но, младежът, все пак не се разминал само с четене на класика, а получил и две години затвор с две – отсрочка, след обещанието да не се занимава повече с екстремистка литература. □

• От sega.bg, със съкращения

"Гордост и предразсъдъци" на Джейн Остин е сред задължителните за Джон класически произведения. Кадър е от постановка на Би Би Си.

ВЛАСТЕЛИНЪТ НА ПРЪСТЕНИТЕ ЩЕ Е НАЙ-СКЪПИЯТ СЕРИАЛ ВЪВ ФИЛМОВАТА ИСТОРИЯТА ДЖЕФ БЕЗОС ЛИЧНО СЕ АНГАЖИРА С ПРОЕКТА НА СТОЙНОСТ 450 МИЛИОНА ДОЛАРА

АРТФАКТОР
от life.dir.bg

Филмовата компания Amazon Studios планира да похарчи около 450 милиона долара за първия сезон на "Властелинът на пръстените". Компанията планира да заснеме пет сезона и спин-оф, което я прави най-скъпата в историята на телевизията.

Според журналисти, информацията за бюджета на проекта е оповестена публично съгласно Закона за официалната информация на правителството на Нова Зеландия, където ще протече заснемането. Въз основа на документите, сериалът отговаря на условията за държавна субсидия, а правителството на страната очаква снимките на проекта да привлекат туристи и да помогнат за създаването на стотици работни места за местните жители.

По-рано един от най-популярните и скъпи телевизионни сериали в света беше "Игра на тронове", чието разработване отне няколко пъти по-малко - един сезон на HBO струваше около 100 милиона долара.

Действието на "Властелинът на пръстените" ще се развие в Средната земя преди началото на историята, разказана в романа "Задругата на пръстена". Изпълнителни продуценти на проекта са Линдзи Уебър, Брус Ричмънд, Юджийн Кели, Шарън Тал Игуадо, а главните роли ще бъдат изпълнени от Робърт Арамайо, Оуен Артър, Назанин Бониади и др.

"Не мисля, че в момента има по-голям проект. Броят на хората, които постоянно работят в шоуто, е изумителен. Има дори

човек в екипа, чиято работа е да следи как прахът се движи от нечий дъх или движение. Никога преди не бих се сетила за това", заяви актрисата Морфид Кларк, която участва в поредицата в образа на Галадриел. Във филмите на Питър Джаксън тази роля е изиграна от Кейт Бланшет.

Датата на премиерата не е обявена официално. Преди пандемията създателите на проекта планираха да покажат първия сезон в края на 2021 г., но сега премиерата най-вероятно ще бъде отложена за 2022 г.

Джеф Безос е лично ангажиран със заснемането на "Властелинът на пръстените"- главният изпълнителен директор на Amazon е от най-богатите хора на планетата, но това не му пречи да е лично заинтересован от снимките на сериала. Предисторията на "Властелинът на пръстените" ще е голяма инвестиция дори за компания от ранга на Amazon и по тази причина Безос е силно ангажиран със сериала. □

ЖИВОТЪТ СКРИТЕ В ДРЕБНИТЕ НЕША

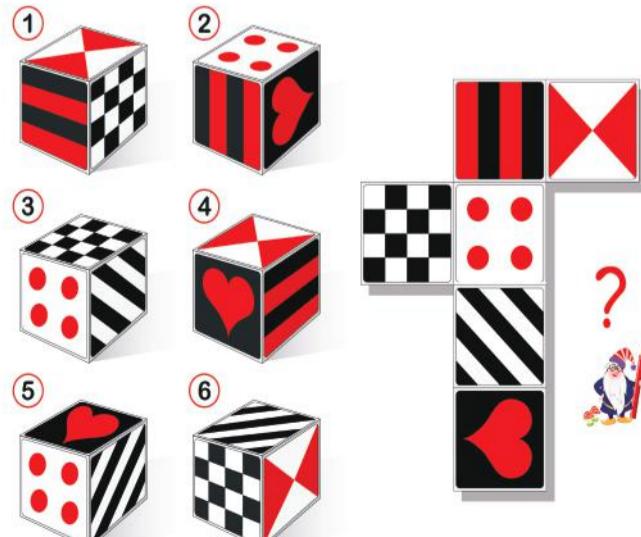
*Животът скрит е в дребните неща.
В жест най-обикновен, ала човешки.
В любима песен, слушана в нощта
с човек, чуеши да прошава грешки.*

*В усмивката на влюбени очи,
която търсиш твоя ден да сгрее.
В забравата на смелите мечти,
когато правиш опит за летене.
В стремежа да запазиш своя дух
свободен в несвободното ни време.
Да не виниш за всичко някой друг.
Да не превръщаш обичта във бреме.
Във ручеите топли на кръвта.
В съзлите непринудено родени.
Най-истински са дребните неща.
И те остават спомени след време*

Дамян ДАМЯНОВ

ЛОГИЧЕСКА ЗАДАЧА

КОЙ КУБ ОТГОВАРЯ НА ШАБЛОНА ВДЯСНО?

НОВИ ПЕСНИ ОТ КЕРИ „ОСТАВАМ ТУК“ Е МЕТЬЛ КАВЪР НА ХИТА НА Р.И.Ф., ПОСВЕТЕН НА ДИМО СТОЯНОВ. ЧУЙТЕ ГО В YOUTUBE

Ясен Димов

С нови песни колегата от Първи цех Милен Николов – Кери ще радва феновете. Той, наистина, е достатъчно скромен да не тиражира масово творбите си и предоставя удоволствието само на приятели, търсейки, преди всичко оценката им, но с негово позволение качваме една от новите песни в You Tube канала на „Фактор ПИМ“. Казва се „Оставам тук“. Кавър е на едноименния оригинал на група R.I.F. и е посветена на напусналия нашия свят вокалист Димо Стоянов.

Парчето е сред първите, „родени“ в новото студио на Кери – „Гнездото“. В него той, буквално, издига в нови висини славния път, започнат от „Гаража“. За разлика от него, „Гнездото“ е на тавана и предлага, както повече усамотение, така и по-голямо творческо вдъхновение. А резултатът вече е налице. Освен „Оставам тук“ в новото звукозаписно гнездо Кери е сътворил още два кавъра в стил Heavy Metal. И двета са инструментални, но за единия – на култовата руска група „Любе“, колегата

очеква включване на вокалистка. Едва тогава обещава да я пусне за свободно слушане и сваляне. А, между другото, в творческите му планове влизат нови проекти, така че не след дълго може да се появи и албум. Което искрено желаем на Кери и стискаме палци да намери и спонсор за тиражирането му. Ето и текста на песента. За да я чуете в аранжимент и изпълнение на Кери, отворете YouTube и в търсачката изпишете: Фактор ПИМ. □

Оставам тук

Гледам в твоите очи и виждам погледа мечтан, намирам себе си в тях, нали това си пожелах...

Небето прави се, че спи, оставя ни да сме сами и вятър шепота отвя, остави ни в тишина...

Оставам тук, бъди до мен... (x2)

И времето дарява миг, превърнал се във векове, блажено е това сърце, усетило безвремие...

Ръце, докосващи лице, коси, напомнящи море, по устните ти се чете „Обичам те“.

Оставам тук бъди до мен... (x3)

И двама сме в този плен, мълчание, а после смях, това не може да е гръж... Оставам тук бъди до мен.

Новото звукозаписно студио на Кери - „Гнездото“

ОТГОВОР НА ЗАДАЧИТЕ ОТ СТР. 11

Куб № 4
отговаря
на шаблона

603 – четвърти ред, втора колона, отляво-надясно;
805 – десети ред, седма колона, отляво-надясно;
809 – шестнадесети ред, осма колона.

ОТ СЪРЦЕ ЧЕСТИТА ДЪЩЕРИЧКА НА СЕМЕЙСТВО СТАЙКОВИ!

ФАКТОР

С радост дойде месец септември за колегата Божидар Стайков и съпругата му Гергана. В 12,30 часа на 3-ти те се сдобиха с втора рожба – прекрасна дъщеричка. Малката дошла на бял свят с перфектни за бебе мерки - тегло-3,550 кг. и ръст-51 см. Избрали ѝ хубавото име Пламена. А с нея щастливи са не само мама и тати, а и баткото Владимир, вече на 5,5 години.

Нека щастието не ги напуска никога, здрави да бъдат, щастливо детство да имат Пламена и Владимир, да се гордеят родители с успехите им, е нашето пожелание към порасналото семейство. □

ВЯТЪРЪТ ДОВЯЛ ПРАХ ОТ АФРИКА, КАЗАХА ПО РАДИОТО. Е, НЕ МОЖА ЛИ ОТ КОЛУМБИЯ ДА ДОВЕЕ, ТА ДА СЕ ПОРАДВАМЕ КАТО ХОРАТА

Мъж на смъртно легло:

- Жена, преди да умра, заклевам те да ми кажеш децата мои ли са?
- То, хубаво да ти кажа, ама ако не умреш...

Между приятели:

- Бе, ти си бил много тъп, бе! Аз ти казвам, че жената чака дете, ти ме питаш от кого е?
- Е, извинявай, мислех, че може да знаеш...

Съпруг пред родилното:

- Минкее, Минке маа, момче ли е?
- Нее...
- Ми к'во е?

Блондинка катакстрофира леко. Натоварила в багажника всичко, което изпадало от автомобила и го закарала до сервис.

Монтьорът вади едно по едно нещата от багажника и коментира:

- Този калник ще го изчукам и ще го боядисам, няма проблем... Тази кора е за подмяна... Мигачът е за боклука, а този капак на шахта да го върнеш, откъдето си го взела!

- Как си, Пешо? Не изглеждаш добре.
- Зле съм! Преди малко един ме лиши и от зъб, и от пари!
- Грабител?
- Не! Стоматолог.

Графинята инструктира строго новия иконом:

- И запомнете, в този замък закуската се сервира точно в осем часа!
- Разбрах, милейди. Ако случайно закъсне, започвайте без мен.